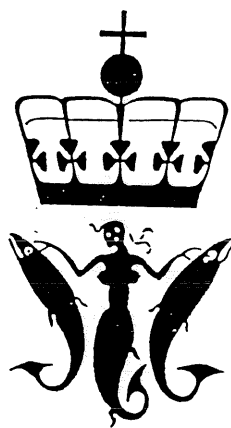

05 a
FISKERIDIREKTORATET
BIBLIOTEKET

25 MARS 1998

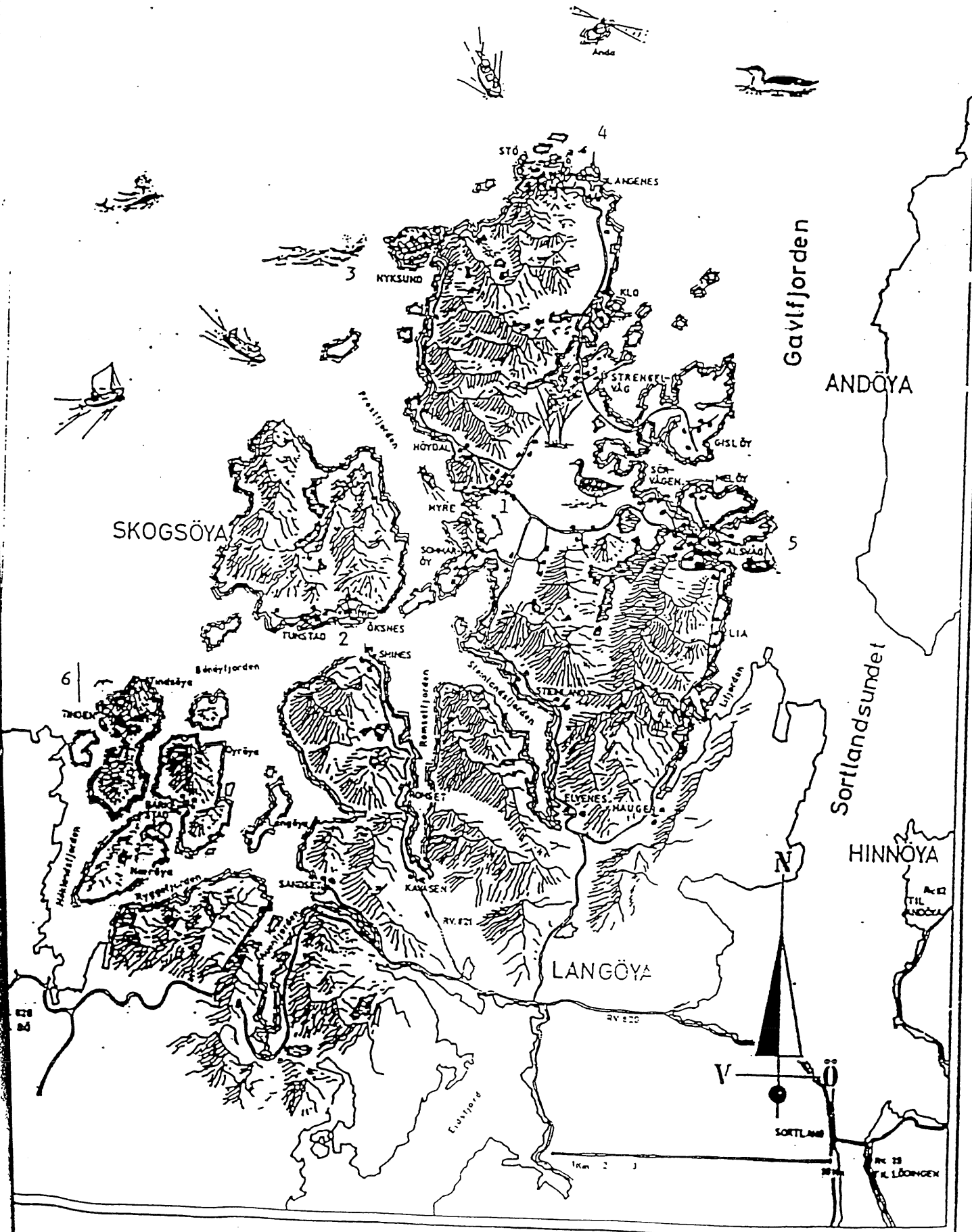
ÅRSMELDING 1994
FISKERIRETTLEDEREN I ØKSNES

4812/64584

ÖKSNES KOMMUNE

1. MYRE - Kommunesenter
2. ØKSNES - Leirsted
3. NYKSUND - Fraflyttet fiskevær
4. STØ - Fiskevær med Langenes kirke
5. ALSVÅG - Alsvåg hovedgård
6. TINDEN - Fiskevær/ landhandel

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Kort om Øksnes
2. Sammendrag
3. Sysselsettingen i næringen
 - 3.1. Fiskermanntallet
 - 3.2. Sysselsettingen i foredlingsleddet.
 - 3.3. Sysselsettingen i oppdrettsnæringen
 - 3.4. Avledet virksomhet
4. Fiskeflåten
5. Fiskeindustrien/
foredlingsleddet
6. Råstoffsituasjonen/
ilandført kvantum
7. Havbruksnæringen

1. KORT OM ØKSNES.

Øksnes kommune ligger på Langøya. Kommunen omfatter den nordlige delen av øya og omfatter videre Skogsøya og øygruppen i Vestbygda mot Bø kommune.

Kommunens størrelse er på 317 km². og folketallet pr. 31.12.94 var 4.789.

Kommunesentret er Myre.

Befolkningen i kommunen fordeler seg omtrentlig som følger:

Myre:	ca. 2.800 innb.
Alsvåg:	ca. 900 innb.
Stø:	ca. 250 innb.
Strengelvåg:	ca. 300 innb.
Forøvrig:	ca. 550 innb.

Fiske og fiskeindustri er hovednæringen i Øksnes. Oppdrettsnæringen og virksomheter tilknyttet denne har de senere år fått vesentlig betydning for sysselsettingen i kommunen.

Kommunikasjonen i kommunen er meget god både innad og utad. Fra de fleste plasser i kommunen er kjøretiden under 1/2 time til kommunesentret Myre. Til nærmeste flyplass, Stokmarknes Lufthavn, er det ca. 1 t. kjøretid med bil fra kommunesentret. Til nærmeste hurtigruteanløp, Sortland, er det ca. 40 km. med bil.

Nøkkeltall for fiske og fiskeoppdrett:

Antall fiskere:	390
Årsverk innen fiskeindustrien:	303
Antall sysselsatte i oppd.næringen:	115
Antall fiskeindustribedrifter:	8 (6 eierenheter)
Antall fiskefartøyer:	193
Ilandført kvantum:	25.243

2. SAMMENDRAG

Øksnes kommune ligger på Langøya og har en størrelse på 317 km².

Folketallet pr. 31.12.-94 var 4.789 personer.

Antall fiskere pr. 31.12.94 var 390 personer. Antallet har vært så noenlunde stabilt de senere år. Gjennomsnittsalderen er 38,3 år og ansees som lav.

Antall årsverk i fiskeindustrien i 1994 er beregnet til 303. En oppgang på 3 fra 1993.

I oppdrettsnæringen (inkl. slakteri og forproduksjon) var antall årsverk 115 i 1994.

I avledet virksomhet (lineegning, eksportbedrifter og servicebedrifter for flåte og landanlegg) er antall årsverk beregnet til 60.

I Øksnes hadde en ved årsskiftet 62 fartøyer over 10 m. og 131 fartøyer under 10 m. Driftsformen er meget variert.

Antall eierenheter i fiskeindustri/mottaksanlegg er 7 stk. Antall fiskemottak i kommunen er 8 stk.

Ilandført kvantum for 1994 var på 25.243 tonn. Gjennomsnittet for de 7 siste år er på 21.846 tonn.

I oppdrett har en 7 konsesjoner for edelfisk, 1 torskekonsesjon og 2 konsesjoner for smoltoppdrett.

Samlet produksjon av laks ved anleggende i Øksnes var i 1994 1.885 tonn.

3. SYSSELSETTINGEN I NÆRINGEN.

3.1. FISKERMANNTALLET

STED	BLAD A		BLAD B	
Myre	23	(29)	268	(262)
Alsvåg	3	(2)	37	(38)
Stø	15	(11)	51	(44)
Vestbygda	12	(9)	27	(31)
Steinlandsfjord	1	(1)	7	(8)
	54	(52)	390	(383)

Tallene i parantes er for 1993.

Gjennomsnittsalderen på liste B er: 38,3 år (39 år)

Gjennomsnittsalderen på liste A er: 70,3 år (69 år)

Utviklingstrekk:

1985	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
447	437	423	415	394	400	377	383	390

Kommentarer:

Fra 1985 og frem til i år har antall fiskere gått ned totalt med ca. 50 stk., men de siste årene har tallene stabilisert seg på 380 - 400. Nedgangen i antall fiskere kan føres tilbake til den rasjonaliseringsprosessen som har skjedd ombord i fiskefartøyene samt at vi i 1990 mistet ca. 25 arbeidsplasser ombord, med bakgrunn i at en av de stedlige trålerne ble lagt i opplag og senere solgt (konsesjonen inndratt). Gjennomsnittsalderen for fiskere er på 38 år, som må betegnes som lavt. Videre har vi også sett at alderen på fartøyeiere (skippere) er gått ned. Konklusjonen vår er dermed at på tross av rasjonaliseringen i fiskeflåten så har Øksnes kommune opprettholdt antall sysselsatte i fiskeflåten samt tilført en forholdsvis jevn rekruttering til yrket.

3.2. SYSSELSETTING I FOREDLINGSLEDDET.

Utviklingstrekk:

1961	1977	1982	1987	1988	1990	1991	1992	1993	1994
146	359	373	448	404	287	310	265,5	300	303

Kommentarer:

Iflg. statistikken steg antallet ansatte i fiskeindustrien betraktelig i tidsrommet 1961 og frem til 1980. Dette har sin naturlige bakgrunn i økt kvantum ilandført fisk samt bedre utnyttelse av råstoffet. Fra 1980 og frem til 1988 varierte antallet sysselsatte i fiskeindustrien fra 359 til 448. Toppen i sysselsettingen var 1987 som også er rekordår for Øksnes når det gjelder ilandført kvantum. I 1989 gikk antall sysselsatte radikalt ned. En må tilbake til først på 70-tallet for å få sammenlignbare tall. En vensentlig årsak til dette ligger i slankingen av tidligere A/L Øksnes Langenes Fiskeindustri, nå Myregruppen AS. Omleggingen i drift med sikte på rasjonalisering/effektivisering bidro til reduksjon i sysselsettingen. Økning i bearbeidingsgrad kompensere ikke reduksjon i råstofftilførselen når det gjelder sysselsettingen.

Økning i antall sysselsatte fra 1992 til 1993 skyldes økning i kvantum.

Fra ledelsen i bedriftene i kommunen, har det vært lagt stor vekt på jevn sysselsetting. Dette må en kunne si har lykket. Permisjoner av ansatte det siste 10-året har vært minimal. Kompetanseoppbygging har vært et sentralt element i bestrebelsene på effektiviseringsprosessen i bedriftene. Spesielt de senere år har det vært satset betydelige ressurser i denne sammenheng. Med bakgrunn i en tildels stabil arbeidsstokk innehar bedriftene pr. d.d. en kompetanse som må betraktes som svært god.

3.3. SYSSELSETTING I OPPDRETTSNÆRINGEN.

1984	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
4	20	34	43	85	99	93	104,5	110,5	115

Sysselsettingen i oppdrettsnæringen har i løpet av en 10-årsperiode steget fra 0 til 115 årsverk. Dette har sammenheng med at det allerede fra begynnelsen av 80-tallet var stor interesse og villighet til satsing på området. Størst betydning for sysselsettingen har vært forprodusenten BioMar AS. Også på området slakting/pakking har økningen i sysselsettingen vært stor.

3.4 AVLEDET VIRKSOMHET.

Antall årsverk i avledet virksomhet var ca. 60 stk.

Kommentarer:

Avledet virksomhet er i denne sammenheng definert som eksportselskaper, lineegning og servicebedrifter for flåte og landanlegg.

4.

FISKEFLÅTEN .

Utviklingstrekk:

Følgende tabell viser utviklingen for fiskeflåten i Øksnes:

<u>Lengde i m.</u>	<u>1986</u>	<u>1989</u>	<u>1990</u>	<u>1991</u>	<u>1992</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>
0,0 - 9,9	205	130	103	143	139	138	131
10,0 - 14,9	30	27	29	31	31	31	31
15,0 - 19,9	15	15	15	15	15	14	15
20,0 - 29,9	7	8	9	10	10	13	11
Over 30 m.	5	7	7	6	6	6	5

Brukstype:

Line:	25 fartøyer	Trål:	5 fartøyer
Line/Juksa:	13 fartøyer	Juksa:	112 fartøyer
Sn.vad/trål/not:	2 fartøyer	Garn/juksa:	10 fartøyer
Sn.vad/not:	7 fartøyer	Garn/line:	6 fartøyer
Sn.vad/line:	1 fartøy	Garn:	7 fartøyer
Snurrevad:	5 fartøyer		

5. **FISKEINDUSTRIEN/FOREDLINGS- LEDDET**

Pr. i dag har vi følgende bedrifter i virksomhet i kommunen:

- Myregruppen AS
- Sommarøy produksjonslag
- Gunnar Klo & Co. har mottaksstasjon på Klo og Stø.
Virksomheten han eier på Stø, er den tidligere bedriften
Andreas Nielsen AS og Stø Fiskeindustri AS.
- AS Breistrand
- Alsvåg Fiskeprodukter AS. Her kjøpes forholdsvis lite fisk,
da virksomheten her i det vesentlige er knyttet til
edelfisk.
- Myre Sjømat AS. Dette er en videreforedlingsbedrift som
ikke driver direkte kjøp fra fisker.

6. RÅSTOFFSITUASJONEN/ILANDFØRT KVANTUM.

Ilandført kvantum i kommunen for 1987, 1988, 1989, 1990
1991, 1992, 1993, 1994

	TORSK	SEI	HYSE	LANGE/ BROSME	ANNET	TOTALT	VERDI
1987	15.406	4.932	4.377	696	3.097	28.508	163.178
1988	11.499	4.607	3.893	461	3.888	24.651	136.733
1989	8.693	7.208	1.475	229	3.095	20.500	115.790
1990	5.061	6.873	666	481	5.059	18.140	110.258
1991	7.056	5.587	468	215	4.786	18.112	122.338
1992	9.723	7.058	1.764	263	2.232	21.043	126.854
1993	10.642	6.913	1.713	203	5.762	25.233	136.072
1994	14.019	5.747	2.209	160	3.108	25.243	139.073

REDSKAPSSTATISTIKK

Not	Garn	Juksa	Line	Trål	Sn.vad
1.060	3.535	1.172	3.307	10.572	5.597

Kommentarer:

Det ilandførte kvantum i kommunen har variert fra maks 28.508 tonn til under 20.000 tonn. For 1994 var kvantumet på 25.243 tonn. Friere fiske, endring i flåtestrukturen, større tilstrømming av fremmedflåte og stor satsing på utbygging av havnene forventer å føre til en økning av kvantumet som landes i kommunen. Tilretteleggelse av sildeproduksjonen vil sannsynligvis bidra til betydelig kvantumsøkning for den pelagiske delen av kvantumet.

7. HAVBRUKSNÆRINGEN .

Utviklingstrekk:

Matfiskoppdrett av laks og ørret.

Det første oppdrettsanlegget i Øksnes ble etablert i 1973. Dette var et forsøksanlegg og kom igang etter initiativ fra Vesterålen Regionråd. Havforskningsinstituttet var en viktig medspiller i forsøket. Forsøket viste at det var mulig å drive oppdrett i regionen. P.g.a. en kombinasjon av flere uheldige omstendigheter opphørte driften etter kort tid.

I 1982 fikk Skogsøy Fiskeoppdrett AS konsesjon for oppdrett. Driften kom igang i 1984 samtidig som oppstart ved Alsvåg Fiskeforedling AS. I 1986 ble det innvilget 2 konsesjoner. Selskapene Arctic Seafood AS og Stø Fiskeoppdrett AS kom i drift med sine anlegg h.h.v. 1986 - 1987. Siden konsesjonsloven ble innført har det fra Øksnes vært fremmet en rekke søknader, men p.g.a. myndighetenes begrensninger er de fleste avslått.

En konsesjon med et mindre oppdrettsvolum er inntrukket som en følge av at den ikke ble benyttet. Konsesjonen som ble gitt i forbindelse med forsøksanlegget ble først inntrukket, men ble senere frigitt som en følge av forskrifter om reetablering.

Produksjonen ved anleggene har siden oppstart utviklet seg som følger:

År	1986	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Kvantum:	85	449	783	1811	1802	1990	1667	1885

Verdi 1992: 71,3 mill. Verdi 1993: 51,5 mill.
Verdi 1994: 61,4 mill.

Utviklingen viser at produksjonen av edelfisk i Øksnes har steget sterkt. Konsesjonsvolumet som nå ligger på 84.000 m³ er maksimalt utnyttet. Det er derfor å anta, såfremt myndighetene ikke gir klarsignal for nyetablering/utvidelse, at dette ikke vil stige.

Settefiskproduksjon.

Første settefiskanlegget i kommunen ble etablert i 1984/85 i Nyksund. Anlegget hadde konsesjon for produksjon av 150.000 stk. som senere ble utvidet til 250.000 stk. I 1986/87 ble et anlegg i indre Steinlandsfjord etablert. Konsesjonsvolumet for dette var på 250.000 stk. smolt.

Anlegget i Nyksund ble i 1988 begjært konkurs, men er nå i drift etter at eierne av Elvenesstrand Smolt AS har overtatt anlegget.

Matfiskoppdrett av torsk.

Det er et oppdrettsanlegg for torsk i Alsvåg.

Forproduksjon.

Fra først på 80-tallet ble det ved AS Sloforedling drevet en del produksjon av ensilage for fiskeoppdrett basert på lokale råvareressurser. Denne produksjonen er nå innstilt spesielt med bakgrunn i ustabil kvalitet på råvarene.

BioMar AS startet opp sin produksjon i 1987. Prosjektet har sin bakgrunn i ide fra AS Øksnes Langenes Fiskeindustri og VINN, Narvik. Etableringen har vært meget vellykket og selskapet har overtatt en stor andel av det norske tørrformarkedet i tillegg til noe eksport.

Slakting/pakking.

Siden 1985 har det meste av slaktingen av oppdrettsfisk vært foretatt i Alsvåg. En del slakting av fisk har foregått på Stø.

Ole Vangen
fiskerirettleder.

